

Національний університет
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-18

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

«_____» _____ 20__ р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ
LEGAL DEONTOLOGY

спеціальність _____ 081 «Право»
specialt _____ 081 «Law»
(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне – 2018

Робоча програма з дисципліни «Юридична деонтологія» для студентів спеціальності «Право». – Рівне: НУВГП, 2018. – 15 с.

Розробник: Мельничук Юлія Іванівна, доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін, кандидат філософських наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Протокол від «__» ____201_ року № __.

Завідувач кафедри
спеціальних юридичних
дисциплін

_____ проф. В.І. Кафарський

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності 081 «Право».

Протокол № __ від «_____» 2018 року

Голова науково-методичної комісії _____ проф. Цимбалюк В.І.

«__» _____2018 року

© Мельничук Ю.І. 2018 рік

© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Програма нормативної навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Право».

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста в системі юридичної освіти.

Предмет вивчення - система вимог правового, психологічного, політичного, морального, естетичного характеру, що визначають «належне» у діяльності юриста, юридичній освіті та юридичній практиці, основні наукові, навчальні та методичні розробки в галузі юридичної деонтології та вищої правничої освіти.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні знань про теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти юридичної професії, особисті якості юриста як професіонала та вмінь використовувати одержані знання у професійній юридичній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Логіка», «Римське приватне право», «Організація судових та правоохоронних органів».

Вимоги до знань та вмінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Юридична деонтологія має важливе значення для підготовки правознавців. Це обумовлено необхідністю побудови в Україні демократичного суспільства, що базується на таких загальнолюдських цінностях, як верховенство права та забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Основним змістом юридичної деонтології є знання про вимоги до професійних та особистих якостей юриста. Разом з тим юридична деонтологія включає загальні знання про юридичну науку і практику, оскільки, по-перше, є навчальною дисципліною, з якої починається вивчення юриспруденції і повинна дати студентам загальні поняття про юридичну науку і практику; по-друге, без засвоєння знань з юридичної діяльності, її видів та змісту неможливо розглядати якості юриста, а також вимоги до юристів різних спеціальностей.

Ключові слова: юрист, юридична діяльність, юридична практична діяльність, інформаційна культура юриста, моральна культура юриста, юридична клініка, стандарти професійної діяльності, професійна деформація.

Abstract

Legal deontology is important for the training of lawyers. This is due to the need to build a democratic society based on such universal values as the rule of law and the safeguarding of human and civil rights and freedoms in Ukraine.

The main content of legal deontology is knowledge of the requirements for the professional and personal qualities of a lawyer. However, legal deontology also includes general knowledge of legal science and practice, because, firstly, there is a discipline from which the study of jurisprudence begins and should give students the general notion of legal science and practice; secondly, without the knowledge of legal knowledge, its types and content it is impossible to consider the quality of a lawyer, as well as the requirements for lawyers of different specialties.

Key words: lawyer, legal activity, legal practical activity, information culture of a lawyer, moral culture of a lawyer, legal clinic, standards of professional activity, professional deformation.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право»	Нормативна	
	Спеціальність 081 «Право»		
Модулів – 1		Рік підготовки: 1 курс	Рік підготовки: 1 курс
Змістових модулів – 3		Семестр: 1-ий	Семестр: 2-ий
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Лекції – 18 год.	Лекції – 2 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні – 14 год.	Практичні – 6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:		Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лабораторні - -год.
аудиторних – 2	Самостійна робота – 58 год.		Самостійна робота – 82 год.
самостійної роботи студента – 5	Індивідуальні - - год.		
	Вид контролю - залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 36% до 64%;

заочної форми навчання – 9 % до 91%

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є ознайомлення студентів із: основними вимогами до професійних та особистих якостей фахівців, специфікою соціального регулювання їхньої професійної діяльності.

2.2. Завдання навчальної дисципліни *полягає* у тому, щоб:

- ознайомити студентів з майбутньою професією, історією її виникнення, становлення та розвитку;
- оволодіти основними категоріями юридичної деонтології;
- дослідити сучасні теоретико-методологічні засади вивчення юридичної діяльності;
- оволодіти системою знань про види юридичної діяльності;
- ознайомитись з основними юридичними професіями та вироблення практичних навичок застосування їх на практиці;
- формувати професійний світогляд та правове мислення майбутніх юристів;
- сприяти підвищенню рівня професійної культури студентів.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент *повинен*:

знати: історію виникнення та розвитку юридичної спеціальності; поняття та ознаки професії юриста й основних юридичних спеціальностей; вимоги правової культури, що становлять основу професії юриста; значення моральної та психологічної культури при виконанні юристом своїх правових функцій; основні положення щодо прав людини у міжнародно-правових та законодавчих актах України

вміти: реалізовувати норми етики та моралі професійної діяльності у процесі роботи; виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні проблеми етичного характеру, що виникають у роботі правників; пояснювати правові та морально-етичні вимоги до юристів, які висуваються сучасним суспільством; характеризувати кожен з юридичних професій, виокремлювати їх спільні та відмінні риси; пояснювати, в яких юридичних державних та недержавних органах та організаціях здійснюються ті чи інші види юридичної діяльності; аналізувати конкретні життєві ситуації на предмет визначення наявності чи відсутності порушення юристом норм професійної етики та моралі, пропонувати варіанти вирішення ситуації, оперуючи правовими та іншими соціальними нормами; застосовувати на практиці одержані теоретичні знання щодо правового регулювання відносин в галузі вищої юридичної освіти; самостійно вирішувати практичні завдання, використовуючи положення відповідних нормативно-правових актів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Поняття юридичної деонтології як науки та навчальної дисципліни

1. Етимологія понять: «деонтологія», «деонтологічна норма».
2. Виникнення та розвиток юридичної деонтології.
3. Принципи та функції юридичної деонтології.
4. Підходи до тлумачення юридичної деонтології. Загальна, нормативна та спеціальна деонтологія.
5. Місце деонтології в системі гуманітарних та юридичних наук.

Тема 2. Юридична професія: загальна характеристика

1. Поняття та загальна характеристика професії юриста.
2. Формування професійної майстерності фахівця-юриста. Основні вимоги, що ставляться до юридичної професії.
3. Загальна культура особи. Поняття професійної та правової культури.
4. Причини професійної деформації поведінки працівників юридичної сфери.
5. Конфліктність юридичної професії.

Тема 3. Юридична освіта та наукова діяльність в Україні.

1. Загальна характеристика юридичної освіти в Україні. Система стандартів вищої освіти.
2. Поняття, структура, функції юридичної науки.
3. Методологія юриспруденції.
4. Юриспруденція як система юридичних наук.
5. Наукова кар'єра юриста. Основні форми підготовки наукових і науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації.

Тема 4.Юридична діяльність

1. Методологічні підходи до розуміння (вивчення) юридичної діяльності.
2. Зміст юридичної діяльності.
3. Види юридичної діяльності

4. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
5. Суспільне значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.

Тема 5. Юридична практична діяльність

1. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
2. Принципи юридичної практичної діяльності.
3. Завдання та функції юридичної практичної діяльності.
4. Юридична практична діяльність та правова практика.
5. Поняття, ознаки та сутність юридичної клініки.
6. Основна мета та завдання діяльності юридичних клінік.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 6. Елементи професійної культури юриста

1. Духовне право та його норми.
2. Зміст та структурні елементи духовної культури юриста.
3. Поняття етносу, нації, ментальності. Право як основний фактор національної ідеї.
4. Поняття та складові національної культури юриста.
5. Філософська культура юриста.
6. Інтелектуальна культура юриста

Тема 7. Етичні основи юридичної діяльності

1. Абсолютні та відносні моральні норми. Поняття моральності.
2. Поняття моральної культури юриста.
3. Зміст, функції, принципи правової культури юриста.
4. Правовий нігілізм як антипод правовій культурі.

Тема 8. Стандарти професійної діяльності юриста

1. Сутність деонтологічної правосвідомості юриста.
2. Обов'язок. Види обов'язків, що стосуються юридичної діяльності.
3. Національні стандарти юридичної професії.
4. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів.

Тема 9. Професіограми юридичних професій

1. Поняття професіограми: загальна характеристика, склад.
2. Професіограми окремих видів юридичних професій:
  - 2.1. Професіограма судді.
  - 2.2. Професіограма прокурора та його помічників.
  - 2.3. Професіограма нотаріуса.
  - 2.4. Професіограма адвоката.
  - 2.5. Професіограма слідчого.
  - 2.6. Професіограма юристконсульта.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усь ого	у тому числі						усь го	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Загальна частина														
Тема 1. Поняття юридичної деонтології	8	2	1				5	5						5
Тема 2. Юридична професія: загальна характеристика	8	2	1				5	7	2					5
Тема 3. Юридична освіта та наукова діяльність в Україні.	10	2	1				7	7						7
Тема 4. Юридична діяльність	11	2	1				8	11		1				10
Тема 5. Юридична практична діяльність	9	2	2				5	11		1				10
Разом змістовий модуль 1.	46	10	6				30	41	2	2				37
Змістовий модуль 2 Особлива частина														

Тема 6. Елементи професійної культури юриста	9	2	2		5	10				10
Тема 7. Етичні основи юридичної діяльності	9	2	2		5	10				10
Тема 8. Стандарти професійної діяльності юриста	12	2	2		8	17	2			15
Тема 9. Професіограми юридичних професій	14	2	2		10	12	2			10
Разом змістовий модуль 2.	44	8	8		28	49	4			45
Всього годин	90	18	14		58	90	2	6		82

5. Темі практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття юридичної деонтології як науки та навчальної дисципліни	1	
2	Тема 2. Юридична професія: загальна характеристика	1	
3	Тема 3. Юридична освіта та наукова діяльність в Україні.	1	
4	Тема 4. Юридична діяльність	1	1
5	Тема 5. Юридична практична діяльність	2	1
6	Тема 6. Елементи професійної культури юриста	2	
7	Тема 7. Етичні основи юридичної діяльності	2	
8	Тема 8. Стандарти професійної діяльності юриста	2	2
9	Тема 9. Професіограми юридичних професій	2	2
	Всього	14	6

6. Самостійна робота

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття юридичної деонтології як науки та навчальної дисципліни	5	5

2	✓	Тема 2. Юридична професія: загальна характеристика	5	5
3	✓	Тема 3. Юридична освіта та наукова діяльність в Україні.	7	7
4		Тема 4.Юридична діяльність	8	10
5		Тема 5. Юридична практична діяльність	5	10
6		Тема 6. Елементи професійної культури юриста	5	10
7		Тема 7. Етичні основи юридичної діяльності	5	10
8		Тема 8. Стандарти професійної діяльності юриста	8	15
9		Тема 9.Професіограми юридичних професій	10	10
Всього			58	82

7. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- проблемне викладання;
- частково-пошуковий метод;
- робота в малих групах;
- семінари-дискусії;
- дослідницький метод.

8. Методи контролю

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 100 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль за засвоєнням знань здійснюється декількома способами: застосовуються різні форми опитування, виконання реферативних завдань,

написання контрольних робіт на практичних заняттях, а також систематичне проведення модульного контролю, складання заліку.

При виставленні оцінок враховуються, насамперед, знання, розуміння й уміння аналізувати конкретні ідеї, а не особисте відношення до них тих, хто відповідає. Успішність засвоєння курсу визначається за допомогою ухвалені шкали оцінювання.

Всі види занять навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» повинні проводитися в навчальних аудиторіях з використанням відповідних дидактичних і технічних засобів навчання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Всього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
10	10	10	10	10	10	15	15	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену	Для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Добре	
74-81	Заловільно	
64-73		
60-63		
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» включає:

1. Програму навчальної дисципліни;
2. Тестові модульні завдання;
3. Лекційний матеріал;

4. Наконечна, О. П. та Залужна, А. Є. (2014) Методичні вказівки та плани семінарських занять з дисципліни «Етика і естетика» для студентів НУВГП денної форми навчання. –Р.: НУВГП, 2014. – 23с. / Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/350/1/06-07-135.pdf>

12. Рекомендована література

12.1.Базова

1. Ведерніков Ю. А. Юридична деонтологія [Текст] : навч. Посіб. Для студ. Вищ. Навч. Закл. / Ведерніков Ю. А., Кульбач С. О., Кучук А. М. ; Ун-т сучас. Знань. – Д. : Свідлер А. Л., 2011. – 205 с. :
2. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності [Текст] : навч. Посіб. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К. : Знання, 2010. – 495 с.
3. Сливка С.С. Юридична деонтологія / С.С. Сливка. – Львів, 1996. – 169 с.
4. Теорія держави і права [Текст] : навч. Посіб. / [С. К. Бостан та ін.]. – К. : Академія, 2013. – 346 с.
5. Юридична деонтологія [Текст] : навч. Посіб. Для студ. Вищ. Навч. Закл. / [А. Є. Шевченко та ін.]. – Донецьк : Юго-Восток, 2013. – 338 с.
6. Юридична деонтологія. Навчальний посібник / Під ред. В.М. Горшеньова і В.В. Комарова. – Харків, 1993. – 240 с.
7. Юридична енциклопедія: У 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. Ред.) та ін. – К.: Укр. Енцикл., 1998-2001.

12.2.Допоміжна

1. Аристотель. Большая этика // Соч. в 4 т. – Т.4. – М.: Мысль,1983. – С. 295-374.
2. Білас Ю. Ю. Європейські стандарти прав людини в контексті правозастосування сучасної України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Білас Юлія Юліанівна ; Нац. акад. внутр. справ. - К., 2011. - 19 с.

3. Біленчук П.Д., Сливка С.С. Правова деонтологія / Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: «Атика», 1999. — С. 128-153.
4. Вишинський П. М. Філософська антропологія як теоретико-методологічна основа професійної підготовки юриста : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Вишинський Петро Мар'янович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2011. - 16 с.
5. Всеобщая декларация прав человека как международных стандарт правового положения личности в Украине. Луганск, 1999.
6. Гарасимів О. І. Філософсько-правовий аспект соціальної відповідальності в діяльності органів внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Гарасимів Олена Іванівна ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2011. - 18 с.
7. Денищик О. І. Формування моральної культури майбутніх юристів у процесі професійної підготовки : наук.-метод. посіб. на допомогу працівникам деканатів юрид. ф-тів, викладачам, кураторам, наставникам студ. акад. груп вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Денищик О. І. ; за ред. д-ра пед. наук, доц. О. М. Галуса ; Хмельниц. гуманіт.-пед. акад. - Хмельницький : [б. в.], 2010. - 159 с.
8. Дубінчак В.М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / В. М. Дубінчак; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2010. — 20 с.
23. Дума В.В. Правозастосовча діяльність та форми її здійснення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / В.В. Дума; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2010. — 20 с.
9. Орзіх М. П. Юридична деонтологія [Текст] : навч.-метод. посіб. / М. П. Орзіх, А. Р. Крусян ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». - О. : Юридична література, 2011. - 48 с.
- 10.Тимчик Г. С. Університетська освіта та юридична деонтологія [Текст] : навч. посіб. / Г. С. Тимчик, О. М. Котикова ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. Ф. П. Шульженка ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - К. : КНЕУ, 2011. - 211 с.

12.3.Електронний репозиторій НУВГП

1. Безсмолий Є.С. Підготовка майбутніх магістрів правознавства до викладацької діяльності (дисертація) / Є.С. Безсмолий. – Рівне : НУВГП,

2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3007/1/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%81%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%B9%20%D0%84.%D0%91%20%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf>

2. Ткаченко С. В. Формування етичної компетентності майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін у процесі навчання [Автореферати, дисертації] / С.В. Ткаченко. – Рівне : НУВГП, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/8327/1/%D0%A2%D0%BA%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%20%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf>

12.4. Інформаційні ресурси

1. Електронні наукові видання НБУ ім. В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21CNR=20&Z21ID=
2. Перелік основних довідників тематичних ресурсів з філософії [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ru/linx/linx1.html>.
3. Додаткові філософські ресурси комп'ютерної мережі INTERNET [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epistemelinks.com/link/PhiLink.html>.
4. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>
5. Юридична бібліотека Школи права Йельського університету [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.yale.edu/library/>
6. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>
7. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.nau.ua \](http://www.nau.ua)